

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 122/2017 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lääkintöneuvos Kristiina Mukala, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtaja Eva Helaskoski, Työterveyslaitos
- professori Kari Reijula, Helsingin yliopisto
- varapuheenjohtaja Minna Pihlajamäki, Suomen Työterveyslääkäriyhdistys ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annettua lakia siten, että siihen lisätään työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoitusta koskevat määräaikaisten säännökset vuosiksi 2018—2019 sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä ja maakuntia koskevan uudistuksen aikataulun mukaisesti. Tänä aikana selvitetään työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen ja muun erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen rahoituksen yhtenäistämistä meneillään olevan erikoislääkärikoulutuksen rahoituksen ja järjestelmän uudistamisen yhteydessä. Nykyiset määräaikaisten työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoitusta koskevat säännökset ovat voimassa vuoden 2017 loppuun.

Tarkoituksena on turvata työterveyshuollon erikoislääkärien koulutuksen taso ja koulutuksen määrällinen riittävyys. Tätä varten valtion varoista myönnettäisiin avustusta työterveyshuoltoon erikoistuvien lääkäreiden koulutuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin Työterveyslaitokselle, joka vastaisi työterveyshuollon erikoislääkärikoulutukseen liittyvän korvausten maksamisesta edelleen yliopistoille, yliopistojen hyväksymille erikoislääkärikoulutusta antaville yksityisille terveyspalvelujen tuottajille ja työnantajan ylläpitämille työterveysasemille. Lisäksi Työterveyslaitos rahoittaisi avustuksella työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta Työterveyslaitoksella. So-

Valiokunnan mietintö StVM 9/2017 vp

siaali- ja terveysministeriöllä ja Työterveyslaitoksella olisi oikeus tarkastaa korvausta saaneiden toimintaa korvausten oikeellisuuden valvomiseksi.

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018 ja se olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2019.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Nykyisen määräaikaisen lain perusteella Työterveyslaitos on voinut yliopistojen lisäksi maksaa saamastaan valtion määrärahasta korvausta sekä julkisille että yksityisille työterveyshuollon koulutusta antaville palvelujen tuottajille koulutuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Hallituksen esityksessä ehdotetaan tämän työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen erillisrahoituksen jatkamista kahdella vuodella vuoden 2019 loppuun. Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2018—2021 on varattu vuosittain 1,9 miljoonaa euroa lakiehdotuksen mukaiseen avustukseen Työterveyslaitokselle.

Meneillään olevassa erikoislääkärikoulutuksen uudistuksessa harkitaan kaikkien lääketieteen erikoisalojen koulutuksen saattamista saman rahoituksen piiriin siten, että nykyistä EVO-rahoitusta vastaavaa rahoitusta voidaan maksaa yliopistoille ja muille sekä julkisille että yksityisille koulutuspaikoille. Valiokunta pitää tärkeänä, että nyt käsiteltävällä lakiehdotuksella turvataan työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen kehittäminen siirtymäaikana ennen sote- ja maakuntauudistuksen voimaantuloa. Valiokunta korostaa myös, että koulutusuudistuksen valmistelussa on huolehdittava kymmenen vuoden aikana kehitetyn yliopistojen yhteistyöverkoston ja toimivaksi osoittautuneen työterveyslääkäreiden koulutusjärjestelmän säilymisestä ja pitkäjänteisestä kehittämisestä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 122/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 10.11.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr

Valiokunnan mietintö StVM 9/2017 vp

jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Ulla Parviainen kesk
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Pekka Puska kesk
jäsen Sari Raassina kok
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Vesa-Matti Saarakkala sin
jäsen Kristiina Salonen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Martti Talja kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen

Valiokunnan mietintö StVM 9/2017 vp

Vastalause

Perustelut

Hallituksen esitys työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen erillisrahoituksen jatkamisesta on mielestämme oikean suuntainen turvaamaan keskeisen lääketieteen erikoisalan kehittämisen myös tulevana vuosina. Asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin käynyt selväksi, että siirtymäaika on lyhyt ottaen huomioon etenkin erikoislääkärikoulutuksen uudistuksen nykytilan ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen epävarman toteutumisen ja aikataulun.

Työterveyshuolto on lääketieteen erikoisalana erityinen ja yleislääketieteen ohella tällä hetkellä suurin erikoisala. Koulutusta toteutetaan yliopistojen hyväksymillä yli 200 työterveysasemalla, joissa toimii yli 300 kouluttajaa. Koko ainutlaatuinen verkosto on vaarassa kaatua, jos siirtymäaika on liian lyhyt. On huomattava myös, että äskettäin tehtyjen työterveyshuollon erikoisalaa erityisesti koskevien merkittävien säädösmuutosten toteuttaminen edellyttää juuri nyt työterveyshuollon erikoislääkäreiden vankkaa osaamista.

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta antavien yliopistojen näkemys on, että nykyiselle rahoituslaille (1198/2013), joka on voimassa vuoden 2017 loppuun, tarvitaankin jatko vuosille 2018—2021. Yhdymme tähän näkemykseen ja esitämme, että lain voimassaoloaikaa jatketaan vuoden 2021 loppuun.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi voimaantulosäännös muutettuna seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021.

Helsingissä 10.11.2017

Kristiina Salonen sd
Anneli Kiljunen sd
Tuula Haatainen sd
Aino-Kaisa Pekonen vas
Outi Alanko-Kahiluoto vihr